

Udenrigsminister Jeppe Kofod
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K

udenrigsministeren@um.dk

FN
forbundet
Danish United Nations Association

Den 26. marts 2021

Kære Jeppe Kofod,

FN-forbundet imødeser med spænding den nye udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi, som vi forstår netop nu er under udarbejdelse.

Du ved fra din tid som medlem af FN-forbundets bestyrelse, at vi som en tværpolitisk NGO beskæftiger os med det multilaterale samarbejde med særligt fokus på FN-systemet, idet vi - ligesom Danmark generelt - tror på de værdier og holdninger, der danner grundlaget for systemets vigtige og bredtfaavnende arbejde.

På baggrund af en konsultation med en række af vores medlemmer, har vi udarbejdet det vedhæftede notat, som indeholder en række anbefalinger til den nye strategi. Jeg håber, at du vil finde det nyttigt under de videre overvejelser.

Vi foreslår dels en række temaer for strategien, bl.a. fokus på det regelbaserede internationale samfund, *Responsibility to Protect* (R2P), menneskerettighederne, ligestilling mellem kønnene, behovet for international solidaritet (ikke mindst under Corona pandemien), samt en aktiv støtte til bæredygtig udvikling.

Desuden byder vi ind med nogle konkrete forslag til styrkelse af FN's fredsarbejde. I den sammenhæng noterer vi med beklagelse, at Danmark gennem de seneste år har bidraget med markant færre soldater til FN's fredsbevarende missioner, ligesom der for nærværende ikke findes danske politifolk i missionerne. Vi foreslår, at Danmark styrker sine bidrag til fredsarbejdet med soldater og politi samt civilt personel ikke mindst i forbindelse med konsolidering af freden og genopbygning efter konflikt. Sådanne bidrag vil ikke blot styrke FN men kan også være med til at sikre, at Danmark står stærkt i forhold til vores kandidatur til Sikkerhedsrådet for perioden 2025-26.

Jeg vil gerne benytte denne lejlighed til også at foreslå, at FN-forbundet, som jo foruden sit nationale fokus også opretholder kredse og netværk i forskellige dele af landet, måske kunne indgå et partnerskab med udenrigsministeriet ved at arrangere debat- og oplysningsevents rundt omkring i landet for at fremme den offentlighedens engagement i både dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik og udviklingspolitikken.

Med venlig hilsen,

Jens Christian Wandel
Landsformand

cc. Forsvarsministeren, Udviklingsministeren, Det Udenrigspolitiske Nævn, Udenrigsudvalget, Retsudvalget

FN-forbundets forslag til Danmarks udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi 2021-2022

Danmark er en stærk støtte og partner for FN. Vores medlemskab af organisationen står allerede højt på den officielle politiske dagsorden, og der er bred politisk opbakning blandt folketingets partier og generelt i befolkningen. Dette afspejles også i den udenrigs- og forsvarspolitisk strategi for 2019-20, hvor betydningen af FN's globale arbejde understreges. Dette fokus skal fastholdes, men det er FN-forbundets holdning, at der kan gøres mere for konkret at udmønte dansk opbakning til organisationen og at Danmark inden for FN's freds- og sikkerhedsdagsorden med fordel kunne være mere "aktivistisk".

I den sammenhæng bemærkes det også, at det danske kandidatur til medlemskab af FN's sikkerhedsråd 2025-26, for at blive succesfuldt vil kræve, at Danmark både i ord og handling bakker aktivt op både om det multilaterale system generelt og sikkerhedsrådets arbejde mere specifikt.

Dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik har været domineret af to positioner - ordenspolitik, med vægt på multilaterale regelsæt, og alliancepolitik. Verdensmålene for bæredygtig udvikling kan rummes inden for begge positioner, så den udenrigspolitiske strategi kunne med fordel fokusere på nye regelsæt og nye alliancer inden for dette område.

Med den nye administration i USA synes der at være forbedrede muligheder for at styrke det globale samarbejde, som Danmark kan understøtte for at undgå en øget bipolar verden.

FN-forbundet mener, at følgende kunne prioriteres i forhold til Danmarks indsatser gennem FN:

- Danmark skal fortsat være en stærk fortaler for det multilaterale samarbejde, med FN som en af de helt centrale spillere.
- Der skal fortsat være fokus på Danmarks interesse i at arbejde målrettet for styrkelse af det regelbaserede internationale samfund for at sikre, at globale udfordringer takles i fællesskab i overensstemmelse med et sæt alment accepterede regler, og at konflikter bilægges med fredelige midler.
- Danmark skal fortsat være en stærk fortaler for menneskerettighederne, både når det gælder de borgerlige og politiske rettigheder og de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder. Her kunne Danmark med fordel proaktivt engagere lande i både UPR og VNR-processerne og arbejde for det synspunkt, at menneskerettigheder og bæredygtighed er to sider af samme sag, som del af en vision for en bæredygtig velfærdsstat.
- Danmark bør være tydeligere i sin støtte til *Responsibility to Protect (R2P)*, som slet ikke nævnes i den forrige udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi. Danmark skal have fokus på krænkelse, som forskningen og erfaringen viser kan gå forud for massive overgreb. Udsendte – både militære og civile – skal have et tilstrækkeligt kendskab til R2P og tidlige advarselssignaler.
- Danmark har en god tradition for at fokusere på ligestilling mellem kønnene i det internationale samarbejde, og Danmarks seneste, reviderede 1325 implementeringsplan, virker som en styrket ramme for fremskridt på dette vigtige område.
- Danmark bør inkorporere bæredygtighed og 'handlingens årti' (FN's *SDG Decade of Action*) som vigtige dele af den udenrigs- og sikkerhedspolitiske strategi, idet regression må ses som

en både aktuel og potentiel trussel mod danske interesser. Der er en klar sammenhæng mellem bæredygtig udvikling på den ene side og fred og stabilitet på den anden. Eksempelvis vil klimaforandringer og stigende ulighed bl.a. vil føre til ny og øget migration, når store dele af den tredje verden rammes af naturkatastrofer eller generelt tab af indtægtsmuligheder forårsaget af disse.

- Danmark skal styrke sit bidrag til FN's fredsarbejde med øgede militære bidrag til FN's fredsbevarende operationer, som er kritiske indsatser til opretholdelse af fred og stabilitet, inklusive kampen mod international terrorisme. Historisk har Danmark ydet meget store bidrag på dette område, men per 31. august 2020 rangerede vi blot som nummer 90 blandt 119 såkaldte 'troop contributing countries' (TCC's) – langt lavere end Finland (#55), Sverige (#63) og Norge (#71). Danmark har begrænsede militære ressourcer med mange opgaver, men kunne – måske i et koordineret samarbejde med andre nordiske land – yde 'niche' bidrag på en række områder, som kræver en høj grad af specialisering og ekspertise, som andre traditionelle TCC's ofte har vanskeligt ved at levere. Sådanne bidrag kunne med fordel ydes i Sahel-området, inklusive mulige danske FN-observatører til MINURSO i Vestsahara, hvor den længe ulmende konflikt i den seneste tid er blusset op igen med fare for, at den breder sig til de omkringliggende lande.
- Dansk politi har også historisk ydet vigtige bidrag til at opretholde ro og orden og forbedre retssikkerheden for borgerne i konfliktramte og skrøbelige stater. Pt. er der intet dansk politi i FN's fredsoperationer. Igen kunne Danmark – måske sammen med andre nordiske lande – overveje årligt at tilbyde et vist antal politifolk til relevante FN-operationer, hvor der ofte er stor mangel på velkvalificerede folk, ikke mindst på specialiserede områder. Som det også er tilfældet med den militære indsats, vil danske politifolk ved deltagelse i FN's fredsoperationer ikke blot yde bidrag, som andre måske ikke kan, men vil samtidig også erhverve ny viden og erfaring til gavn for deres arbejde efter udstationeringen. Mulighederne for et nordisk samarbejde vurderes også her som gode.
- Danmark skal fortsætte med at være helt fremme, når det gælder bistand til at genopbygge og stabilisere skrøbelige stater for at være med til at forhindre, at konflikter blusser op igen med de menneskelige, sociale og økonomiske konsekvenser dette vil have ikke blot i selve konfliktområdet, men også i det bredere internationale samfund, inklusive Danmark. Dette kan gøres både som del af den danske bæredygtige udviklingsbistand men også gennem aktiv brug af ressourcerne i freds- og stabiliseringsfonden i regi af FN's fredsoperationer og genopbygningsarbejde. Det er også en del af indholdet i mit brev til udviklingsministeren i forbindelse med den kommende udviklings- og humanitære strategi, som jeg vedlægger.
- Generelt skal Danmark understøtte FN-traktater og -processer, der sikrer en bedre verden, herunder at medvirke til våbenkontrol og i de internationale nedrustningsforhandlinger.
- Danmark bør fortsat fremme samarbejdet mellem EU og FN, som kan styrke Danmarks mål, både når det gælder fred, bæredygtig udvikling og menneskerettighederne.
- Endelig bør Danmark også fortsætte samarbejdet mellem de nordiske lande, som er medlemmer af Arktisk Råd, med henblik på initiativer til sikring af, at Arktis forbliver et lavspændingsområde. Fællesnordiske initiativer bør samordnes med FN og kan ske i regi af Nordisk Råd.